

Zrcadlení biodiversity a lidské společnosti

Jakub Žárský
Universität Innsbruck, Institut für Ökologie
j.zarsky@gmail.com

Tham & Videgard, Mirrorcube Treehouse

Naše společná přítomnost – Globální výzvy pro kulturní a sociální ekologii. 2. března 2011

Zrcadlení biodiversity a lidské společnosti

Wikipedia: Biodiversity is the degree of variation of life forms within a given ecosystem, biome, or an entire planet.

<http://www.enviwiki.cz/wiki/Biodiverzita>:

Biodiverzita, tedy biologická rozmanitost, znamená variabilitu všech žijících organismů; zahrnuje diverzitu v rámci druhů, mezi druhy i diverzitu ekosystémů. **Je popsána jako rozmanitost života ve všech jeho**

formách, úrovních a kombinacích (Průvodce k Úmluvě o biodiverzitě GLOWKA et al. 1994). Přitom nejde o pouhý součet všech genů, druhů a ekosystémů, ale spíše o variabilitu uvnitř a mezi nimi. Proto je biodiverzita v tomto pojetí považována za vlastnost života. **Biodiverzita není totožná s druhovým bohatstvím (výčet druhů), nýbrž je pojmem mnohem širším a komplexnějším.**

Na druhou stranu ji však nelze zcela ztotožnit s celým předmětem zájmu současné ochrany přírody. Biologická rozmanitost končí de facto na úrovni ekosystémů, nedotýká se tedy bezprostředně krajiny, krajinného rázu apod.

...

Zrcadlení biodiversity a lidské společnosti

Genesis 2.

...

18. Řekl byl také Hospodin Bůh: Není dobré člověku býti samotnému; učiním jemu pomoc, kteráž by při něm byla.

19. (Nebo když byl učinil Hospodin Bůh z země všelikou zvěř polní, i všecko ptactvo nebeské, přivedl je k Adamovi, aby pohleděl na ně, jaké by jméno kterému dáti měl; a jak by koli nazval Adam kterou duši živou, tak aby jmenována byla.

20. I dal Adam jména všechněm hovadům, i ptactvu nebeskému, a všeliké zvěři polní; Adamovi pak není nalezena pomoc, kteráž by při něm byla.)

21. Protož uvedl Hospodin Bůh tvrdý sen na Adama, i usnul; a vyňal jedno z žeber jeho, a to místo vyplnil tělem.

...

Zrcadlení biodiversity a lidské společnosti

... Skutečnost je typická - a to na všech úrovních: od atomů po kultury a jazyky. Těmto typům, na nichž se vývoj ustálí, se říká ‚atraktory‘. Neurčují konkrétní uspořádání, nýbrž rámcovou podobu. O takových atraktorech lze zřejmě uvažovat i u tělesných podob. **Znalci těch či oněch taxonomických skupin mají pro to cit; scházejí jim však prostředky, jak svou zkušenost objektivně vyjádřit.** Podoba není objektivní vlastností, podobnost není objektivizovatelným vztahem, typy či atraktory nejsou žádné objekty.

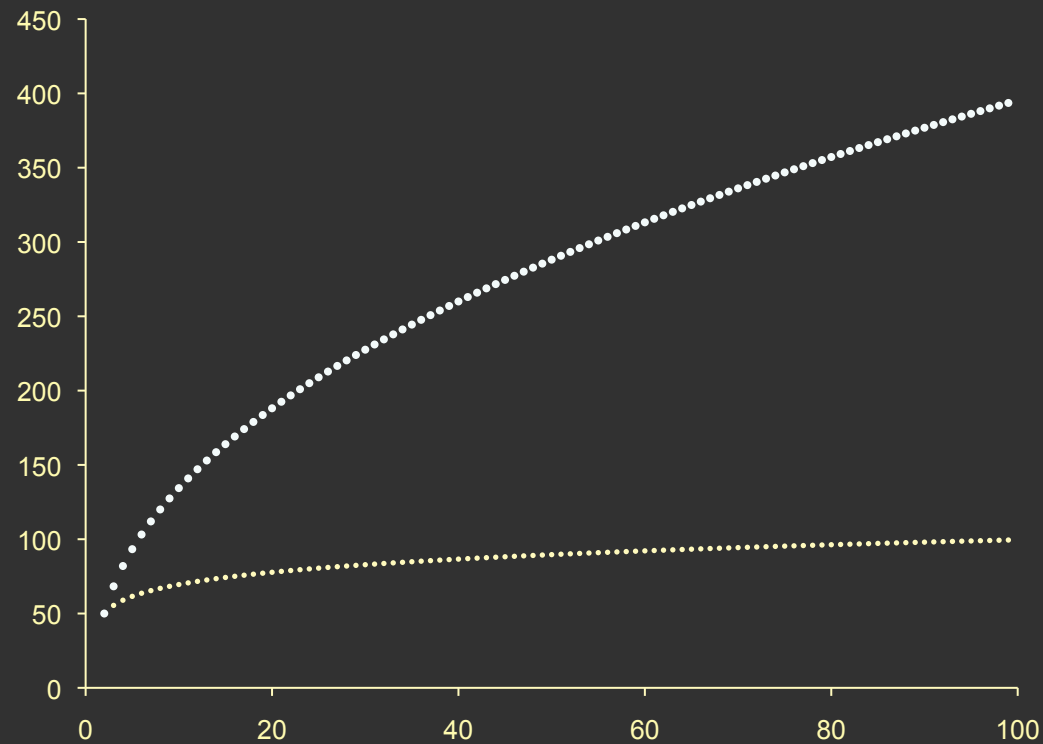
Zdeněk Neubauer, Vesmír 74, 646, 1995/11

Taxonomie jako popis atraktorů a přiřazování živých forem vyžaduje kritéria založená na dohodě. Druhy nejsou, je třeba se na nich dohodnout.

Každá skupina organismů vyžaduje pro své vnitřní členění specifická kritéria. Molekulární taxonomie tuto situaci nezvrátila, pouze představuje velmi účinný nástroj pro třídění živých organismů na základě genetické podobnosti.

Zrcadlení biodiverzity a lidské společnosti

$S=cA^z$; S = počet druhů, c = počet druhů na jednotku plochy, A = plocha a z = exponent, dosahující obvykle hodnot 0,15 až 0,45.

"The urgency of the extinction crisis precludes a detailed global inventory of biological resources before taking conservation action."

Scott et al.,
Biodiversity: Science
1989

Zrcadlení biodiversity a lidské společnosti

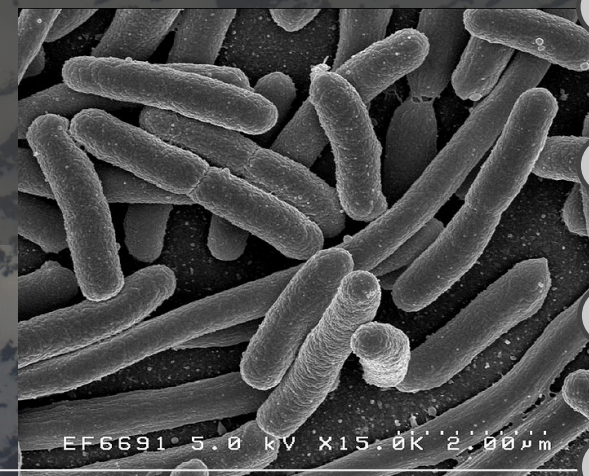
Druhové bohatství planety je zatím z velké části neznámé. Ne všem formám života se dostává stejné pozornosti badatelů.

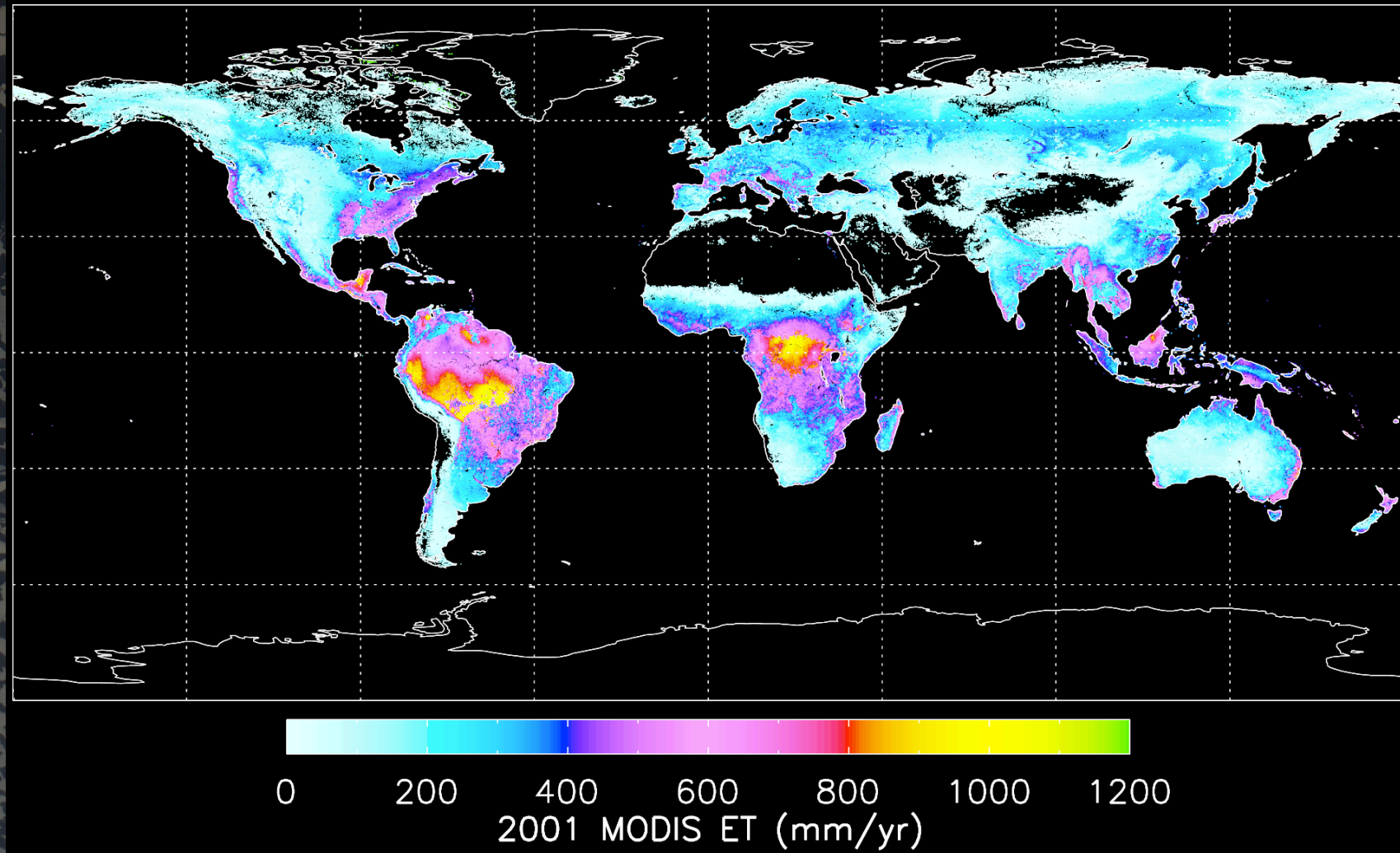
I make no apologies for putting microorganisms on a pedestal above all other living things. For if the last blue whale choked to death on the last panda, it would be disastrous but not the end of the world. But if we accidentally poisoned the last two species of ammonia-oxidizers, that would be another matter. It could be happening now and we wouldn't even know...

Tom Curtis

Nature Reviews Microbiology 2006

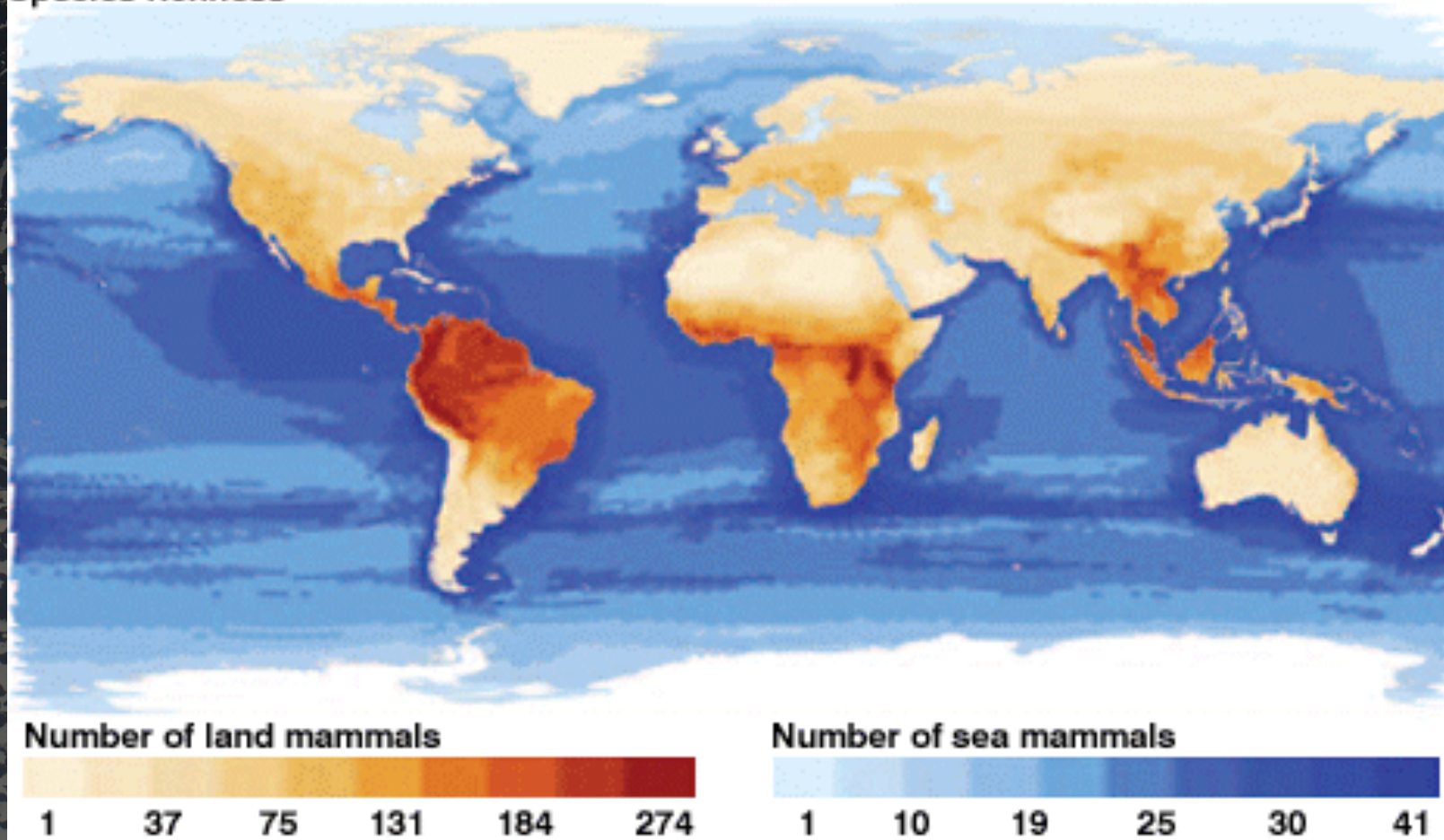
Zrcadlení biodiverzity a lidské společnosti

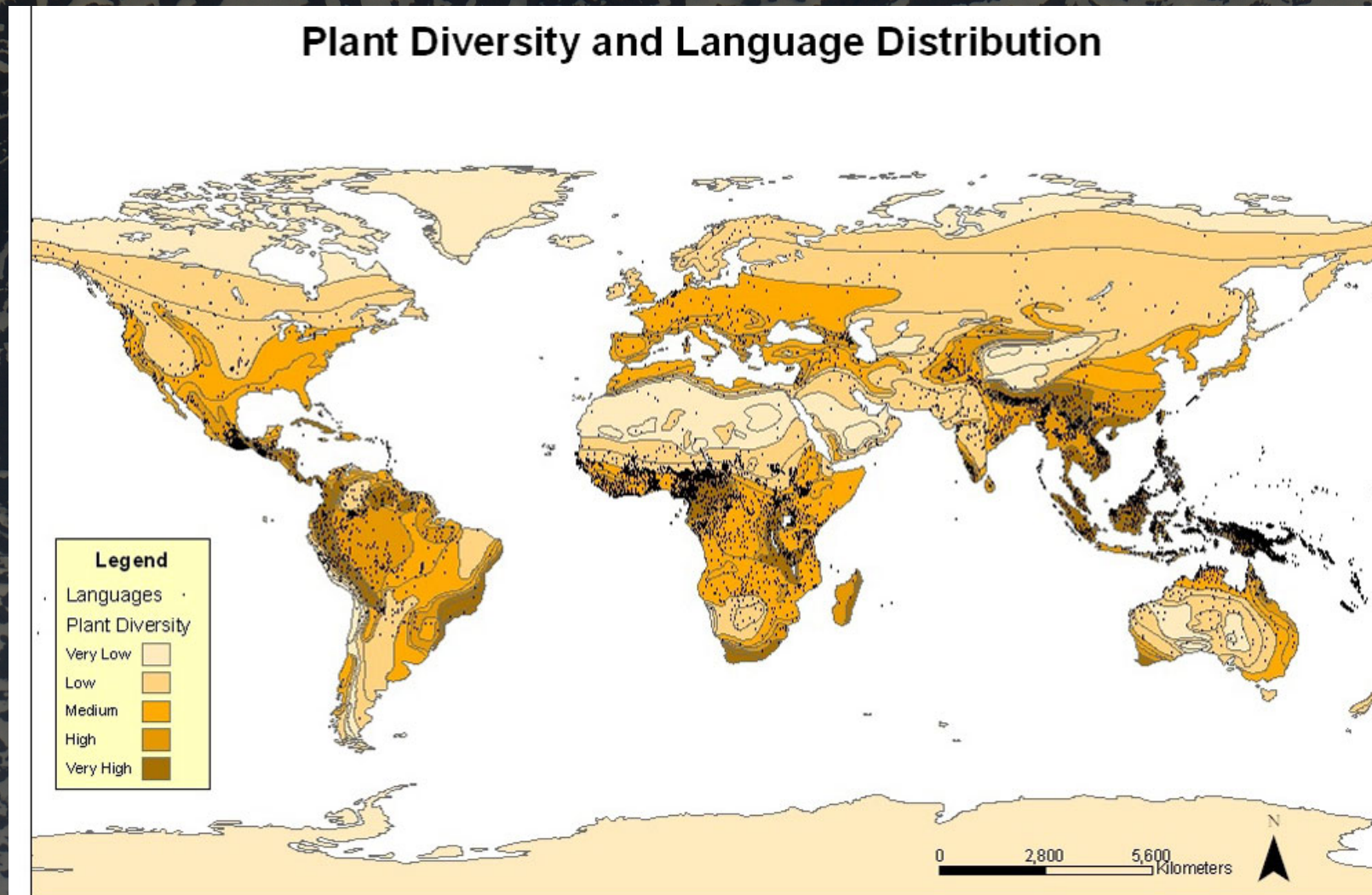
Mu *et al.*, 2007, upraveno

Zrcadlení biodiverzity a lidské společnosti

GLOBAL DIVERSITY OF MAMMALS Species richness

Schipper *et al.* (2008)

Stepp, J.R. et al. 2004

Závěr!

Příroda nám poskytuje nenahraditelné služby

Je krásná

Zásadní důvod proč si biodiversity cenit
není něco, na co můžeme ukázat, nebo co lze
uchopit, čemu rozumíme, ale právě to, že jí
zatím nerozumíme

Závěr

Naše společnost nepřijala žádnou novou soustavu základních hodnot, která by křesťanské hodnoty nahradila. Proto také budeme ve stupňování ekologické krize pokračovat tak dlouho, dokud neodmítneme křesťanský axiom, podle něhož příroda nemá jiný důvod existence než sloužit člověku.

Lynn White jr.

Překlad: Historické kořeny naší ekologické krize,
Documenta Philosophiae (2000)